

VAN: MIVD/CIU
AAN: zie verzendlijst
ONDERWERP: MIVD INTSUM
VOLGNUMMER: 006/10 maart 2003
SIC: UAJ/UCG/UDG
AFGESLOTEN: 100800Zmrt03

INHOUD

- 2.1 Irak
- 2.1.1 () Vierde voortgangsrapportage UNMOVIC en IAEA aan VNVR
- 2.1.2 () Rapportage Blix
- 2.1.3 () Rapportage El Baradei

2.1 Irak

2.1.1 () Vierde voortgangsrapportage UNMOVIC en IAEA aan VNVR

Nadat het hoofd van UNMOVIC, Hans Blix op 28 februari conform resolutie 1284 zijn 12^e kwartaalrapportage (periode december 2002 t/m februari 2003) over de voortgang van de inspecties uitbracht, is op 7 maart een vierde voortgangsrapportage op grond van resolutie 1441 door Blix en de directeur-generaal van het Internationaal Atoomenergie Agentschap, Mohammed El Baradei aan de Veiligheidsraad van de VN gepresenteerd met betrekking tot Iraakse massavernietigingwapens en overbrengingsmiddelen.

2.1.2 () Rapportage Blix

Blix stelt dat het inspectieproces niet zonder wrijvingen verloopt, maar geeft wel aan dat er relatief weinig problemen voor komen tijdens de inspecties. Na een periode van onwillige medewerking neemt Irak sinds eind januari meer initiatieven. Blix acht dat wenselijk, maar hij vindt wel dat de waarde van de maatregelen nuchter moet worden beoordeeld op het aantal vraagtekens dat daadwerkelijk kan worden weggestreept. Dat laatste is nog niet duidelijk. De surveillancevluchten met de U-2 en Mirages hebben inmiddels als aanvulling op satellietbeelden waardevolle beelden opgeleverd. Binnenkort komen naar verwachting middelen beschikbaar waarmee ook tijdens de nacht en op lage hoogte kan worden gevlogen.

Blix stelt dat Irak meer bewijsdocumenten moet kunnen overleggen over zijn verboden wapenprogramma's. Tot op dit moment zijn slechts enkele nieuwe documenten overlegd. Bij het niet beschikbaar komen van deze documenten, zouden gesprekken met personen met kennis en ervaring op de gebieden van onderzoek een aantal maanden zijn om bewijs te

verkrijgen. Blix stelt dat 38 personen door UNMOVIC gevraagd zijn voor een interview en dat 10 personen dit verzoek hebben geaccepteerd. In de laatste week hebben zeven gesprekken plaatsgevonden.

Na berichtgeving over mobiele productiefaciliteiten voor biologische wapens, zijn verscheidene inspecties uitgevoerd. Er zijn mobiele laboratoria voor voedselonderzoek en verplaatsbare werkplaatsen bekeken, evenals grote containers met materiaal om zaden op te kweken. Er is nog geen bewijs van verboden activiteiten gevonden. Er zijn ook geen ondergrondse ruimtes voor productie of opslag van chemische of biologische wapens gevonden.

Naar het programma voor *Remotely Piloted Vehicles* worden de onderzoeken voortgezet.

De vernietiging van 34 Al Samoud 2 raketten vormt een wezenlijke maatregel van ontwapening. Aanvullende documenten over anthrax, VX en raketten zijn aan UNMOVIC verstrekt en vragen om nadere studie. Volgens Blix heeft Irak toegezegd binnenkort nieuwe informatie te zullen verstrekken over de vernietiging van biologische- en chemische wapens in 1991. Naar de aantallen geproduceerde R-400 type bommen moet nader onderzoek plaatsvinden.

Blix geeft aan dat hij op basis van resolutie 1284 nog in de maand maart een "werkprogramma" zal voorleggen, waarin ondermeer zal worden aangegeven welke onderwerpen genoemd in de resolutie van 1999 nog niet zijn afgehandeld.

Zelfs als Irak uit eigen beweging meewerkt, kost het aldus Blix nog tijd om plaatsen en voorwerpen te controleren, documenten te analyseren, belangrijke personen te interviewen en conclusies te trekken. Dat zal geen jaren in beslag nemen, geen weken, maar maanden.

2.1.3 () Rapportage El Baradei

Volgens El Baradei zijn de nucleair gerelateerde industriële capaciteiten van Irak de afgelopen vier jaar sterk verminderd.

Die achteruitgang is van groot belang voor de mogelijkheid om opnieuw een nucleair programma te beginnen. Er is geen bewijs of geloofwaardige indicaties gevonden dat Irak zijn nucleaire wapenprogramma de afgelopen vier jaar nieuw leven heeft ingeblazen.

El Baradei stelt dat uitgebreid onderzoek geen bewijs heeft opgeleverd dat de aangetroffen 61 mm aluminium buizen voor iets anders gebruikt kunnen worden dan raketmotoren. Er zijn geen aanwijzingen dat Irak aluminiumbuizen heeft geïmporteerd en gebruikt in centrifuges die kunnen dienen voor verrijking van uranium.

Er zijn ook geen bewijzen dat Irak magneten produceert, heeft geïmporteerd of gebruikt ten behoeve van de verrijking van uranium. De expertise voor het vervaardigen van magneten voor gebruik in verrijkingcentrifuges was in het verleden wel aanwezig. Daarom zal het monitoren van dit programma voortgang vinden, aldus El Baradei.

Er is naar de mening van El Baradei geen bewijs dat Irak na 1990 heeft geprobeerd uranium te importeren. Documenten die zouden wijzen op een afspraak tussen Niger en Irak over de aankoop van uranium, zijn volgens de IAEA niet echt.

De laatste maanden is er volgens El Baradei een belangrijke voortgang geboekt in het aangeven door Irak van wat resteert aan nucleair gerelateerde capaciteiten.

Beoordeling

De rapportage van Blix stelt enerzijds dat Irak weigert volledige medewerking te verlenen aan de voorwaarden gesteld in resolutie 1441, maar anderzijds haar goede wil toont met de vernietiging van Al Samoud raketten. Deze dubbelzinnige opstelling leidt tot een verdere verscherping van de tegenstellingen.

~~Enerzijds is er sprake van een substantiële ontwapening door de vernietiging van 34 Al Samoud raketten en enig daarbij behorend materiaal. Landdeels zijn er waarschijnlijk nog meer raketten vernietigd, zodat het aantal vernietigde raketten op 46 ligt. Het is niet bekend over welke aantallen van deze raketten Irak beschikt; UNMOVIC spreekt over 120;~~

Over het buiten gebruikstellen van bestaande productie- en testfaciliteiten voor deze raket wordt niet

gerapporteerd door Blix. Anderzijds kan Blix over de ABABIL-100, ook wel AL FATAH genoemd die bij testen ook het maximale toegestane bereik van 150 km heeft overschreden, nog geen nadere mededelingen doen; onderzoek daarnaar wordt nog voortgezet. Hij rapporteert ook niet over enkele testfaciliteiten waarbij raketmotoren worden getest voor ballistische raketten met een gepland bereik tussen de 700 en 1000 km.

Inmiddels is via open bronnen bekend geworden dat Blix een uitvoerig document aan de leden van de Veiligheidsraad heeft overhandigd waarin op een breed terrein vragen zijn opgenomen waarop Irak in gebreke is gebleven om antwoord te geven. Het betreft o.a.:

- Informatie over 21.000 liter biologische- en chemische middelen, waaronder 10.000 liter anthrax;
- rakettechnologie en vliegtuigbommen met een biologische- en/of chemische lading;
- Informatie over onbemande vliegtuigen.

Irak heeft opgegeven 8500 liter anthrax te hebben geproduceerd en later te hebben vernietigd. Voor de vernietiging is nog geen overtuigend bewijs geleverd. UNMOVIC houdt de optie open dat in ieder geval een deel van de anthrax nog voorhanden is, dan wel in een later stadium nog is geproduceerd. Uit inlichtingenbronnen is bekend dat Irak waarschijnlijk nog beschikt over een restant aan biologische strijdmiddelen en dat het tevens beschikt over een strategische hoeveelheid chemische strijdmiddelen zoals zenuw- en mosterdgas. De productie van de laatst genoemde middelen kan relatief gemakkelijk worden hervat.

Over de productie van de door Blix genoemde R-400 bommen zal nog nader worden gerapporteerd.

Powell heeft in zijn redevoering voor de Veiligheidsraad op 5 februari aangegeven dat er pogingen zijn gedaan om *Unmanned Aerial Vehicles* (UAV) van het type *Musaraya* met een bereik van 500 km in te zetten; deze UAV's zouden kunnen worden ingezet ten behoeve van verspreiding van chemische en/of biologische wapens.

El Baradei heeft tot nu toe geen aanwijzingen gevonden dat Irak in de laatste jaren en op dit moment aan de productie van een kernwapen werkt.

De MIVD bevestigt dat de buizen in de vorm zoals die gekocht zijn niet voor nucleaire doeleinden toepasbaar zijn, maar dat er aanpassingen kunnen plaatsvinden waardoor ander gebruik uiteindelijk wel mogelijk kan zijn. Irak beschikt op dit moment over de kennis om een kernwapen te produceren. Voor de implementatie van een dergelijk productieprogramma dienen de bestaande invoersancties echter opgeheven te worden alvorens legaal het benodigde materiaal kan worden aangeschaft. In het gunstigste geval zou Irak dan tegen 2006 over een rudimentair kernwapen kunnen beschikken.

Geconcludeerd moet worden dat er nog steeds geen sprake is van een fundamenteel andere opstelling van Irak tegenover het inspectieregime. Blix had tot 14 februari – de datum van de vorige rapportage – de tijd gekregen om op een aantal openstaande vragen antwoorden te krijgen. Antwoorden op onjuiste, onvolledige of ontbrekende opgaven zijn er ook nu niet. Er is in dat opzicht nog steeds geen sprake van wezenlijke vooruitgang. De conclusie van 14 februari kan letterlijk worden herhaald:

“Geconcludeerd moet worden dat Saddam Hoessein steeds een beetje maar niet volledig meewerkt met het VN-inspectieregime. Irak heeft nog het nodige uit te leggen. Hierdoor komt hij absoluut niet tegemoet aan de doelstelling van resolutie 1441, te weten ontwapening en volledige medewerking aan de inspecties van Irak”. Er is geen sprake van de vereiste “full compliance and full cooperation”. Bovendien is uit inlichtingenbronnen bekend geworden dat ~~Irak aan Frankrijk waarschijnlijk meer bewijzen van schendingen van doelstelling van resolutie 1441 heeft verstrekt dan in de Veiligheidsraad zijn getooid.~~

De discussie in de Veiligheidsraad wordt heden voortgezet. Waarschijnlijk komt op 11 maart een resolutie in stemming waarin Irak tot 17 maart de kans krijgt om onmiddellijk,

onvoorwaardelijk, volledig en actief te ontwapenen; als dat niet gebeurt kan éézijdig militair worden ingegrepen. Bij het verwerpen van deze resolutie zou militair ingrijpen vanaf het tijdstip van verwerping kunnen plaatsvinden.

Vragen en/of opmerkingen over de inhoud van dit INTSUM richten aan
MIVD/CIJ

Vragen en/of opmerkingen over de adressering van dit INTSUM richten aan
Accountmanager CO/KM/Klu/KL